

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

**Energie
akkoord**

Energieakkoord- doelstellingen openbare verlichting

Dyana Loehr
19 januari 2015
Dyana.Loehr@rws.nl

SER Energieakkoord voor Duurzame groei:

Doelen:

- Gemiddeld 1,5% energiebesparing per jaar
- 100 Petajoule energiebesparing per 2020 (\pm 27.800 GWh)
- 14% hernieuwbare energieopwekking in 2020 en 16% in 2023
- Ten minste 15.000 voltijdsbanen

Pijlers

1. Energiebesparing
2. Duurzame energieopwekking
3. Decentrale energieopwekking
4. Energietransportnetwerk
5. Europees systeem emissiehandel
6. Kolencentrales en CCS
7. Mobiliteit en transport
8. Arbeidsmarkt, werkgelegenheid, scholing
9. Groei en export
10. Financiering

SER Energieakkoord voor Duurzame groei

Ondertekend door > 40 organisaties: overheid (Rijksoverheid, VNG, IPO, UvW), natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties

Energieakkoord: openbare verlichting

Wat staat er in over OVL?

"Voor openbare verlichting wordt gestreefd naar een versnelde renovatie van het huidige, grotendeels verouderde park.

Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties zullen ten opzichte van 2013 20% besparing leveren in 2020 en 50% in 2030.

Op weg hiernaartoe is minimaal 40% van het bestaande openbare verlichtingspark in 2020 voorzien van slim energiemangement en energiezuinige (led) verlichting.

Rijkswaterstaat verplicht zich ertoe dat per 2014 in tunnels energiezuinige verlichting wordt toegepast bij nieuwbouw en renovatie waarbij de verlichting wordt vervangen.

Partijen aan vraagzijde zijn gemeenten (VNG), provincies (IPO) en Rijkswaterstaat, aan de aanbodzijde FME/NLA (Nederlandse Licht Associatie) en Nederland ICT. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de kennis en expertise die de dochters van de netbedrijven hierover hebben vergaard."

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Doelstellingen openbare verlichting

1. 20% energiebesparing OVL en VRI's in 2020 t.o.v. 2013
2. 50% energiebesparing OVL en VRI's in 2030 t.o.v. 2013
3. 40% slim energiemanagement* in OVL in 2020
4. 40% energiezuinige* OVL in 2020
5. In tunnels Rijkswaterstaat per 2014 energiezuinige OVL bij nieuwbouw en renovatie waarbij verlichting wordt vervangen.

* *OVL met slim energiemanagement:*

- Anders schakelen dan standaard zonnewende-/nachtschakelen netbeheerder
- Regelen van het lichtniveau: dimmen

* *Energiezuinige OVL:*

- Voorzien van energiezuinige lichtbronnen en/of VSA/driver
- Mate van energiezuinigheid gebaseerd op efficiëntie, effectiviteit en haalbaar/toepasbaar op dat moment.

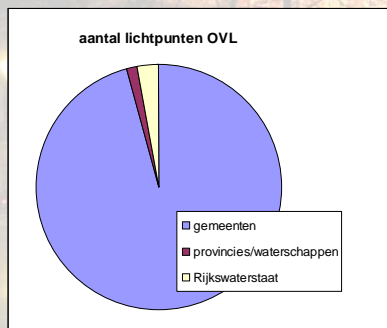
5

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Doelstellingen openbare verlichting

Doelstellingen gelden voor OVL + VRI's van gemeenten + provincies + waterschappen + Rijkswaterstaat bij elkaar.

Gemeenten: ± 90% vd OVL

6

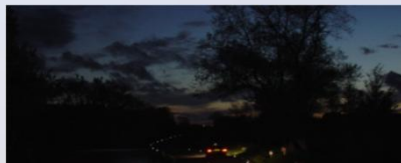
Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Energieakkoord: OVL-doelstellingen behalen

Maatregelen OVL bijvoorbeeld:

- OVL (op bepaalde tijden) uitzetten
- OVL slimmer schakelen
- OVL (op bepaalde tijden) dimmen
- Aanwezigheidsdetectie / licht op maat
- Vervangen door led
- OVL uit of gedimd, door alternatieven markering, wegdekreflectie e.d.

Maatregelen VRI's:

- Oude lamptypen vervangen door led
- 's Nachts uit
- Dimmen
- Verwarming lager

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

7

Energieakkoord: OVL-doelstellingen monitoren

- Rapportage: nulmeting + jaarlijks:
 - Energieverbruik en % energiebesparing OVL & VRI's
 - % energiezuinige OVL
 - % slim energiemanagement
- <http://bit.ly/monitoringovlvri>
- Brief Jorritsma en Mansveld
- Samenwerking IGOV en NSVV
- Voordelen:
 - Podium voor OVL & VRI
 - Betrouwbare cijfers
 - Energiebesparing
 - Imago
 - Vergelijken en leren
 - Belemmeringen duidelijk
 - Met z'n allen sterk

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

8

Meer informatie

- www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/ovl
- <http://bit.ly/monitoringovlvri>
- Twitter: [@ZuinigLicht](https://twitter.com/ZuinigLicht)
- Bijeenkomsten: www.lichtagenda.nl

9

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Energietop-afspraken OVL?

- Doen de aanwezige gemeenten allemaal mee aan de monitoring OVLVRI?
- Gaan de aanwezige gemeenten zich allemaal inzetten om de Energieakkoord-doelstellingen voor OVL te halen?

10

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Meer mogelijke Energietop-afspraken OVL:

- Henk Ensing, gemeente Stadskanaal:
OVL op gelijkspanning
- Johan Jonker, gemeente Dordrecht:
Led in OVL
- Leo Valkenburg, BNG:
Intelligente lichtmasten
- Meer? Graag!

11

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Voor de Energietop-afspraken OVL

- Waar moet naar toe gewerkt worden richting september (2^e Energietop)?
- Welke vragen moeten vanavond aan de orde komen?
- Wat kunnen jullie bijdragen?
- Welke partijen zijn nog meer nodig?
- Wat zijn knelpunten?

12

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord